

OCHRANA BIODIVERZITY

Národní program ČSOP

Závěrečná zpráva o projektu

Záchrana lučních sadů v pozemkovém spolku Meluzína

číslo projektu: 141621

1. Údaje o organizaci, která projekt realizovala:

organizace : **EC Meluzína RCAB**

právní forma: **Pobočný spolek (Hlavní spolek: Asociace Brontosaura)**

spisová značka: **L 29556 vedená u Městského soudu v Praze**

adresa sídla: **Brigádnická 710/2 Ostrov 363 01**

bankovní ústav a číslo účtu: **Raiffeisen Bank 754594036/5500** IČO :**49752065**

statutární zástupce : jméno: **Ing. Martin Lípa** funkce: **vedoucí regionálního centra**

telefon , fax, e-mail (operativní spojení): **777086620, ec.meluzina@volny.cz**

2. Údaje o osobě zodpovědné za realizaci projektu *)

jméno: **Ing. Martin Lípa**

kontaktní adresa: **Brigádnická 710/2 Ostrov 363 01**

telefon, e-mail, fax (operativní spojení): **777086620, ec.meluzina@volny.cz**

3. Údaje o projektu

obsah projektu: **Praktická opatření k prodloužení životnosti lučních sadů na pozemcích členů pozemkového spolku Meluzína**

stručný popis projektu:

- 1. Ošetření ovocných vysokokmenů**
- 2. Péče o bylinný porost**
- 3. Výsadba nových stromů**

Realizováno jako součást Národního programu ČSOP „Ochrana biodiverzity“, podporovaného Ministerstvem životního prostředí a Lesy České republiky, s.p.

Záchrana lučních sadů v pozemkovém spolku Meluzína

Úvod

Projekt byl umístěn na pozemek ve vlastnictví Pozemkového spolku Meluzína (PSM) v lokalitě Bor. Jedná se o ovocnou alej na bývalé silnici 3. třídy, která dnes slouží jako polní cesta. Na podnět PSM byla v roce 2001 registrována jako významný krajinný prvek, kde hlavním předmětem ochrany byly staré ovocné stromy - zbytek silničního stromořadí. Péčí a nákladem PSM byla alej postupně zbavena náletových dřevin a dosazena mladými stromky jabloní, hrušní a třešní.

Bylinné patro je udržováno sečí. Postupně je snižován podíl ruderální vegetace a přibývají nektarodárné druhy květnatých luk. Alej v kontextu okolní krajiny slouží jako ostrov pro uchování běžných i vzácnějších druhů. Po delší straně aleje přiléhá velký blok orné půdy intenzivně obhospodařovaný moderními technologiemi včetně vysokých vstupů agrochemikálií. Po kratší straně je druhově chudá louka používaná k výrobě senáží a dále rybník s intenzivním chovem kaprů.

Ze zvláště chráněných druhů zde byl zaznamenán pravidelný výskyt ještěrky obecné, slepýše křehkého a v posledních 2 letech zde opakovaně hnízdil bramborníček černohlavý.

Cíle projektu:

1. Prodloužit životnost lučních výsadeb v zájmovém území pozemkového spolku.
2. Zachránit luční vegetaci před degradací a ruderalizací.
3. Vysadit nové stromy a ochránit je před okusem zvěří.

Stručný popis realizace projektu:

V letošním roce se podařilo realizovat všechny cíle projektu.

1. Ošetření ovocných stromů zdravotním řezem - celkem 27 stromů. Jedná se o stromy o výšce většinou 5 -10 m přičemž nejvyšší exempláře jsou i více než 10 m vysoké. Zásah byl velmi akutní ze zdravotního hlediska. Při zimní kontrole bylo zjištěno napadení starých stromů drtíky a bělokazy. Napadené větve bylo nutné do konce března odstranit a spálit dříve než dojde k výletu dospělců v jarním období. Máme doklady o tom, že tyto druhy mohou zlikvidovat i jink vcelku vitální strom. Opatření již bylo provedeno z finančních rezerv žadatele, protože jeho realizace nesnesla odkladu. Celkem bylo ošetřeno 27 stromů.

2. Ochrana proti okusu a zhotovení opěrných konstrukcí bylo provedeno jak u výsadeb z letošního roku tak u výsadeb loňských. Dosud nebylo nutné stromky příliš masivně chránit ale během zimy sezde nakrátko zdržela jelení zvěř. Je více než pravděpodobné, že za normálního průběhu zimy se standardní sněhovou pokrývkou by zde způsobila značné škody. Vzhledem k celkové úrovni mysliveckého hospodaření v celé České republice nelze předpokládat, že dojde k účinné regulaci tohoto škodlivého činitele a tak nezbyvalo než provést toto zabezpečení stromů.

3. Pokosení celé plochy cca 4000 m². Jednalo se celkem o dvě seče. Opatření bylo nezbytné k postupnému omezování ruderální vegetace bylinného patra zvláště v částech, zasažených úlety hnojiv ze sousedních zemědělských ploch.

4. Výchovný řez byl proveden u 54 stromů mladých výsadeb. V rámci tohoto opatření byly napraveny i drobné škody způsobené v předjarním období zvěří.

Nad rámec projektu byla v lokalitě provedena redukce neovocných dřevin - drobných keřů trnek, šípku a hlohu. Cílem není tyto dřeviny z lokality zcela odstranit. Bylo ale nutné zatarasit nekontrolovaný vjezd na lokalitu, který byl využíván k ukládání komunálního odpadu. V příštích letech budou keře ponechány opět samovolnému vývoji a budou poskytovat potravu a úkryt drobným živočichům.

Odborné zázemí projektu:

Ing. Zdena Koberová - pracovnice CHKO Železné hory a pomolog

Ing. Miroslav Láska - profesionální pomolog Litoměřice

Jiří Bouma - profesionální pomolog Litoměřice

Ing. Jan Pospíšil – profesionální arborista

Rekapitulace výstupů projektu.

1. Ošetření 27 stromů zdravotním řezem.
2. Ochrana proti okusu zvěří 30 stromů
3. Seč a úklid travní hmoty ze 4000 m² v režimu dvojí seče.
4. Výchovný u 54 stromů.
5. Fotodokumentace

Průběh realizace projektu

březen – duben zdravotní a výchovný řez

květen – 1 seč pozemků

květen – červenec – zálivka výsadeb

- ošetření stromků proti hmyzím škůdcům

srpen – září – kontrolní návštěvy genofondové plochy jabloní a hrušní

- 2 seč pozemků

- letní řez stromů

- fotodokumentace

říjen – výsadba a zabezpečení stromů

listopad – výřez křovin a úklid komunálního odpadu

Závěr

Plocha je zařazena do národní databáze genofondových ploch a je jednou z nejstarších a nejdůležitějších genofondových ploch založených naší organizací. Je vhodná pro umístění otužilejších odrůd středních poloh Karlovarského kraje. Plochu považujeme za perspektivní a využíváme ji i k propagaci starých odrůd a k výukovým účelům. Děkujeme za příspěvek na její údržbu a zdokonalení.

BIOD_141621_IMG1214.jpg Na lokalitě byla v průběhu roku postupně prováděna ochrana stromků proti jelení zvěři. Autor: Martin Lída

BIOD_141621_IMG1218 Výchovný řez mladých stromků a detail zabezpečení proti okusu.

BIOD_141621_RIMG3797 První seč je provedena časně - již v květnu. Tak, aby do června, kdy probíhá seč na okolních loukách, byly již na lokalitě opět kvetoucí rostliny a vyšší bylinný kryt. Autor: Martin Lípa

BIOD_141621_RIMG3456 Stará jablň odrůdy Malinové podzimní po zdravotním řezu. Odstraněno veškeré dřevo napadené drtníky.

BIOD_141621_RIMG3451.jpg Výletové otvory dratníků v napadené jabloni. Autor: Martin Lípa